

1

*17 май 1933 г.
Виена, Австрия*

Примигнах срещу светлината, но ярките прожектори ме заслепиха за миг. Стиснах здраво ръката на актьора до мен, наложих си да се усмихна самоуверено и зачаках погледът ми да се проясни. Залата ехтеше от аплодисментите и аз се потопих в хаоса от звук и светлина. Маската, която плътно бях носила по време на представлението, за кратко изчезна. Вече не бях Елизабет, баварската императрица от XIX в., а чисто и просто младата Хеди Кислер.

Посетителите на прочутия Театер ан дер Вийн не биваше да виждат как излизам от ролята на така обичаната от виенчани императрица. Дори и по време на аплодисментите. Тя беше символът на някога могъщата Хабсбургска империя, съществувала в продължение на почти четири века, и хората се чувстваха дълбоко свързани с нейния образ в тежките дни след Световната война.

Затворих за миг очи и надникнах дълбоко в душата си, като забравих за Хеди Кислер и за нейните дребни проблеми и жалки амбиции. Събрах сили и отново облякох мантията на императрицата, приех типичната за

нея безмилостност и тежките ѝ отговорности. После отворих очи и се възрях в поданиците си.

Публиката се появи пред очите ми. Осъзнах, че зрителите не ръкопляскаат сред мекотата на червените плюшени седалки. Бяха се изправили на крака и аплодираха – чест, която моите съграждани рядко отдават на актьорите. Императрицата в мен знаеше, че аплодисментите са за нея, но Хеди се чудеше дали те по-скоро не се отнасят за някой от другите артисти в постановката „Сиси“. Ханс Ярай, който играеше император Франц Йосиф, все пак беше една от звездите на Театер ан дер Вийн. Изчаках колегите ми да се поклонят. След като аплодираха бурно останалите актьори, зрителите направо полудяха, когато аз излязох в средата на сцената. Това наистина беше *моят* звезден миг.

Как ми се искаше татко да бе гледал представлението! Ако мама не се бе престорила на болна, за да отвлече вниманието му от моята важна вечер, той щеше да види дебюта ми в Театер ан дер Вийн. Знам, че би се възхитил на реакцията на публиката, а и ако беше съпреживял лично тези хвалебствия, сигурно би ми простил неприличната роля в „Екстаз“. Филм, който отчаяно се опитвах да забравя.

Аплодисментите бавно затихнаха. В залата изведнъж се разнесе вълна на недоумение, когато няколко разпоредители минаха по централната пътека с букети цветя в ръце. Този грандиозен жест, твърде прибързан и показан, разстрои иначе съдържаната виенска публика. Можех почти да чуя раздражението ѝ от подобна груба проява на безвкусица по време на премиера в Театер ан дер Вийн. Единствено прекаленият възторг на някой родител би могъл да оправдае такава постъпка, но аз бях сигурна, че моите родители никога не биха посмели да го направят. Нима някое от семействата на другите актьори беше допуснало тази грешка?

Когато разпоредителите се приближиха до сцената, забелязах, че носят прекрасни едри рози. Вероятно

над десет букета. Колко ли струваха? Запитах се кой ли може да си позволи подобен лукс в тези трудни времена.

Мъжете се качиха по стълбите. Стана ясно, че някой им бе наредил да поднесат букетите пред очите на всички зрители. Не бях сигурна как да тълкувам тази липса на благоприличие. Другите актьори изглеждаха също толкова объркани. Помощник-режисьорът даде знак на разпоредителите да прекратят тази показност, но очевидно те бяха добре платени, тъй като напълно пренебрегнаха молбата му и застанаха пред мен.

Един по един започнаха да ми поднасят цветята и когато вече не можех да държа повече в прегръдките си, те положиха останалите в краката ми. Усетих неодобрителните погледи на колегите си. Театралната ми кариера зависеше изцяло от капризите на тези високоуважавани актьори – те бяха в състояние да ме свалят от пиедестала само с няколко думи и да ме заместят с някоя от многото млади актриси, копнеещи за ролята. Изкушавах се да върна букетите, но изведнъж ми хрумна нещо.

Цветята можеха да бъдат от всеки. Например от известен член на воюващите помежду си управляващи партии – някой консервативен християнсоциалист или виден социалдемократ. Или още по-лошо, той би могъл да симпатизира на Националсоциалистическата партия и да копнее за обединението на Австрия с Германия, където наскоро за канцлер бе избран Адолф Хитлер. Везните на властта се накланяха постоянно в различни посоки и никой не биваше да действа лекомислено. Най-малкото аз.

Публиката бе спряла да аплодира. В настъпилата неловка тишина зрителите седнаха по местата си. Всички освен един. В средата на третия ред, най-хубавото място в театъра, се бе изправил едър мъж с изсечени скули. Единствено той сред посетителите на Театер ан дер Вийн оставаше прав.

И гледаше право в мен.